

Г. О. Закаблук,

к. е. н., доцент кафедри економіки Класичного приватного університету

ДОСЛІДЖЕННЯ ДИНАМІКИ ПОКАЗНИКІВ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ ІНТЕГРАЛЬНОГО ОЦІНЮВАННЯ

H. Zakabluk,

Ph.D., Associate Professor, Department of Economics, Classic Private University

INVESTIGATION OF THE DYNAMICS OF INDICATORS OF THE FINANCIAL AND ECONOMIC STATE OF INDUSTRIAL ENTERPRISES ON THE BASIS OF INTEGRAL ASSESSMENT

У статті запропоновано досліджувати динаміку показників фінансово-економічного стану промислових підприємств на засадах інтегрального оцінювання. Систематизовано фінансово-економічні показники промислового підприємства за такими групами, як: показники майнового потенціалу, показники ліквідності показники фінансової стійкості показники рентабельності. Узагальнено етапи розрахунку інтегрального показника фінансово-економічного стану підприємства: формування масиву вихідних даних, формування системи фінансових показників, що характеризують діяльність підприємства та їх розрахунок, визначення групових інтегральних показників, визначення інтегрального показника фінансово-економічного стану підприємства. За результатами розрахунків за період 2012–2016 рр. на прикладі ПАТ "Мотор Січ" доведено, що інтегральний показник фінансової стійкості є найнижчим, але він має зростаючу тенденцію, інтегральний показник ділової активності за весь досліджуваний період був найвищим, а у 2016 році він знизився, інтегральні показники ліквідності та майнового потенціалу мають зростаючу тенденцію, інтегральний показник рентабельності у 2016 році порівняно з 2015 роком знизився. Загальний інтегральний показник фінансово-економічного стану ПАТ "Мотор Січ" свідчить про недостатньо ефективне управління підприємством, оскільки за досліджуваний період коливається в межах від 0,52 до 0,58, що визначається як задовільний рівень.

The article proposes to investigate the dynamics of indicators of financial and economic state of industrial enterprises on the basis of integral estimation. The financial-economic indicators of the industrial enterprise are systematized in such groups as: indicators of property potential, indicators of liquidity indicators of financial stability, profitability indicators. The stages of the calculation of the integral indicator of the financial and economic state of the enterprise are summarized: the formation of an array of output data, the formation of a system of financial indicators that characterize the enterprise and its calculation, the definition of group integral indicators, the definition of the integral indicator of the financial and economic state of the enterprise. According to the results of calculations for the period 2012–2016 on the example of PJSC "Motor Sich" it is proved that the integral index of financial stability is the lowest, but it has a growing tendency, the integral index of business activity for the whole period under study was the highest, and in 2016 it decreased, integral indicators of liquidity and property potential have a growing trend, the integral indicator of profitability in 2016 compared with 2015 has decreased. The overall integral indicator of the financial and economic state of Motor Sich PJSC suggests that the enterprise is not operating efficiently enough, since the period under study ranges from 0.52 to 0.58, which is defined as a satisfactory level.

Ключові слова: динаміка, інтегральний показник, фінансово-економічний стан, промислове підприємство, оцінювання.

Key words: dynamics, integral index, financial and economic status, industrial enterprise, estimation.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Фінансовий стан є одним із визначальних чинників розвитку підприємств, характеризує його потенціал та конкурентоздатність. Оцінювання фінансово-еконо-

мічного стану підприємств у ринкових умовах господарювання, набуває важливого значення, оскільки дає змогу встановити наскільки суб'єкт господарювання забезпечений ресурсами та ефективність їх використан-

ня. Проводячи оцінку поточного стану підприємства варто розглядати не окремо взяті показники, а комплекс показників, які відображають різні аспекти діяльності підприємства. Саме інтегральний показник фінансово-економічного стану є узагальнюючим показником, що характеризує діяльність підприємства. Цей показник відображає результати фінансово-господарської діяльності, виробничої та комерційної.

Проблема оцінювання та аналізу фінансово-господарського стану була і залишається актуальною, оскільки дозволяє виявити резерви підвищення рентабельності виробництва та виявлення негативних тенденцій його розвитку. У зв'язку з цим все більшої актуальності набувають дослідження сучасних умов, динаміки розвитку та особливостей діяльності вітчизняних промислових підприємств.

Рис. 1. Етапи розрахунку інтегрального показника фінансово-економічного стану підприємства

Джерело: побудовано автором самостійно.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

Обґрунтування принципів і методів аналізу фінансового стану вітчизняних підприємств розглянуто в працях вчених: Куцик В.І., Борисенко Н.В. [1], Семенов Г.А., Ярошевська О.В. [2], Груб'як С.В. [3]. Дослідження методів розрахунку інтегральної оцінки фінансового стану розглянуто у праці Ларікової Т.В. [4]; комплексну оцінку фінансового потенціалу на основі інтегральної оцінки розглянуто Ореховою К.В. та Ткаченко О.С. [5]; особливості динамічного методу оцінки фінансово-економічного стану суб'єкту господарювання розглянуто у роботі Галушка В. [6].

Незважаючи на наявні значні наукові доробки за темою дослідження, теперішній стан промислових підприємств свідчить про наявність певних аспектів діяльності, які потребують подальшого дослідження, що і визначило мету нашої роботи.

МЕТА СТАТТІ

Метою статті є систематизація системи фінансово-економічних показників, що відображають результати діяльності промислового підприємства з метою визначення інтегрального показника та аналізу його динаміки.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

В основі інтегральної оцінки лежить формування системи показників, що характеризують досліджувані показники та є ефективним механізмом аналізу будь-якої діяльності. Інтегральний показник фінансово-економічного стану промислового підприємства відображає поточний стан та розвиток його діяльності на основі

системи фінансових показників. До таких показників відносяться такі групи: показники майнового стану, ліквідності, платоспроможності, ділової активності, рентабельності тощо. Виході з вищенаведеного інтегрального оцінювання фінансово-економічного стану підприємства автор пропонує проводити у декілька етапів (рис. 1).

Першочерговим етапом є збір, систематизація та аналіз фінансової звітності підприємства за останні декілька років його діяльності. Така процедура дозволить проаналізувати та виявити тенденції фінансово-економічного розвитку досліджуваного підприємства. Далі на основі фінансової звітності проводиться розрахунок та аналіз динаміки фінансових показників згрупованих у п'ять груп. У кожній групі показників формується набір найбільш важливих фінансових коефіцієнтів та визначається їх вагомість. Майже усі фінансові коефіцієнти визначаються умовними одиницями, тобто є безрозмірними. У такому випадку необхідності у нормуванні немає, але для деяких показників (як-от: період окупності, коефіцієнт ліквідності та інші) не виконується ця умова, тоді варто провести нормування. На основі отриманих даних розраховуються групові інтегральні показники. І на останньому етапі пропонується оцінювати узагальнений інтегральний показник фінансово-економічного стану підприємства.

Реалізуємо запропонований механізм оцінки інтегрального показника фінансово-економічного стану на прикладі підприємства машинобудівної галузі ПАТ "Мотор Січ" (м. Запоріжжя). Фінансові показники, що використовуються при визначенні узагальненого інтегрального показника, визначаються на основі річної

Таблиця 1. Фінансові показники, що характеризують фінансово-економічний стан підприємства

№ п/п	Фінансові показники	Умовне позначення	Формула для розрахунку
Показники майнового потенціалу (Хм)			
1	коефіцієнт зносу основних фондів	$K_{ЗФ}$	$\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1012 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1011$
2	коефіцієнт оновлення основних фондів	$K_{ООФ}$	$(\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1011 \text{ за поточний рік} - \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1011 \text{ за попередній рік}) / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1011 \text{ за поточний рік}$
3	коефіцієнт мобільності активів	$K_{МА}$	$\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1195 + \text{p.} 1200 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1095$
4	фондовіддача основних фондів	$\Phi_{ОФ}$	$\Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2000 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1010$
Показники ліквідності (Хл)			
5	коефіцієнт поточної ліквідності (покриття)	$K_{ПЛ}$	$\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1195 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1695$
6	коефіцієнт швидкої ліквідності	$K_{ШЛ}$	$\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1195 - \text{p.} 1100 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1695$
7	коефіцієнт абсолютної ліквідності	$K_{АЛ}$	$\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1165 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1695$
8	співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	$Д/К$	$\Phi. \text{№} 1, \text{сума p.} 1125-1155) / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1695$
Показники фінансової стійкості (Хфс)			
9	коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	$K_{ЗВОК}$	$Рк / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1195$
10	коефіцієнт маневреності власних обігових коштів	K_M	$\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1165 / Рк$
11	коефіцієнт автономії	K_A	$\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1495 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1900$
12	показник фінансового левиреджу	$K_{ФЛ}$	$\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1595 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1495$
13	коефіцієнт фінансової стійкості	$K_{ФС}$	$\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1495 + \text{p.} 1595 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1900$
Показники ділової активності (Ха)			
14	оборотність активів (оборот), ресурсовіддача	P	$\Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2000 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1300$
15	коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	$K_{ДЗ}$	$\Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2000 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1125 + \text{p.} 1130 + \text{p.} 1135 + \text{p.} 1155$
16	коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$K_{КЗ}$	$\Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2000 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1695$
17	коефіцієнт оборотності власного капіталу	$K_{ОВК}$	$\Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2000 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1495$
Показники рентабельності (Хр)			
18	рентабельність капіталу (активів)	P_A	$\Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2350 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1300$
19	рентабельність власного капіталу	$P_{ВК}$	$\Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2350 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1495$
20	рентабельність реалізованої продукції	$P_{РП}$	$\Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2000 - (\text{p.} 2050 + \text{p.} 2130 + \text{p.} 2150) / \Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2000$
21	період окупності капіталу	$P_{ОК}$	$\Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1300 / \Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2350$
22	рентабельність виробничих фондів	$P_{ВФ}$	$\Phi. \text{№} 2, \text{p.} 2350 / \Phi. \text{№} 1, \text{p.} 1011 + \text{p.} 1100$

Джерело: згруповано автором на основі [7; 8].

фінансової звітності (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів та звіт про власний капітал). Відповідно до рисунка 1 нами запропоновано п'ять груп показників, у кожній з яких по 4—5 фінансових коефіцієнтів (табл. 1).

За офіційними статистичними даними [9; 10] визначимо фінансові показники для досліджуваних підприємств та на їх основі групові інтегральні показники. Так, у таблиці 2 наведено результати розрахунків обраних фінансових коефіцієнтів, що характеризують фінансово-економічний стан ПАТ "Мотор Січ".

Група показників майнового потенціалу характеризує стан та ефективність виробничих фондів підприємства. Коефіцієнт зносу основних фондів має зростаючу тенденцію (у середньому щорічно на 12,2%), що свідчить про фізичний та моральний знос основних засобів. Коефіцієнт оновлення основних фондів має коливальну динаміку, та у 2016 році порівняно з 2015 ро-

ком маємо зростання показника майже на 13%, а порівняно з 2012 роком на 6,8%, що є позитивним, адже хоч і незначними темпами та все ж таки відбувається модернізація основних фондів. Аналізуючи ці два коефіцієнти можемо зробити висновок, що підприємству варто активізувати процес оновлення основних засобів. Коефіцієнт мобільності активів має зростаючу тенденцію, що є позитивним, але його значення є нижчим за нормативне, тож підприємству ватро збільшити свої оборотні активи.

Група показників ліквідності свідчить про надійність підприємства та ефективність його фінансової діяльності у короткостроковому періоді. Коефіцієнт поточної ліквідності у 2016 році порівняно з 2015 роком зріс на 15,3%, а порівняно з 2012 роком на 14,5%. Отже, підприємство має достатньо обігових коштів для погашення наявних боргів на протязі року. Коефіцієнт швидкої ліквідності у 2014 році знизився на 12%, а у 2015 році на 18,7% відносно попереднього періоду. Уже у 2016 році спостерігаємо зростання на 13,4% порівняно з 2015 роком, зазначимо, що значення даного показника знаходиться в межах нормативного. Значення коефіцієнту абсолютної ліквідності також збільшується, у середньому на 23,2% щороку. Така динаміка свідчить про готовність підприємства ліквідувати наявну короткострокову заборгованість. Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості значно нижче рекомендованого значення ($Д/К = 1$), а це свідчить про здатність підприємства фінансувати дебіторську заборгованість та частину інших активів за рахунок кредиторської заборгованості. Аналізуючи фінансові коефіцієнти цієї групи, можемо сказати, що усі вони знаходяться у межах нормативних значень. Отже, можна зробити висновок, що ПАТ "Мотор Січ" має збалансовану структуру капіталу та здатне вчасно погашати наявні борги.

Проаналізуємо рівень фінансових ризиків підприємства на основі показників фінансової стійкості. Значення коефіцієнту забезпеченості власними оборотними коштами у 2016 році становить 0,689, що порівняно з 2015 роком більше на 7,3%, а порівняно з 2012 роком на 7%. Нормативним значенням є 0,1 і більше. Оскільки отримане розрахункове значення вище норма-

тивного то можна зробити висновок, що ПАТ "Мотор Січ" здатне фінансувати оборотні активи за рахунок власних коштів. Значення коефіцієнту маневренності власних обігових коштів має зростаючу тенденцію, що є позитивним та у 2016 році становить 0,187, що на 38,5% більше ніж минулого року. А це свідчить, що 18,7% власних обігових коштів перебуває у грошовій формі, а підприємство може ліквідувати наявні короткострокові зобов'язання за рахунок власного капіталу. Коефіцієнт автономії зменшується щороку у середньому на 2,5%, у 2016 році він становить 0,647, що є більшим за нормативне (0,5) та свідчить про те, що підприємство здатне виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів. Показник фінансового левериджу в 2016 році зріс і становить 0,195, що свідчить про підвищення фінансового ризику. Таке зростання даного показника відбулося за рахунок збільшення довгострокових зобов'язань у півтора рази, але його значення є меншим за нормативне (0,25). Коефіцієнт фінансової стійкості у 2016 році порівняно з 2015 роком збільшився на 3,6%, що є позитивним для досліджуваного підприємства, оскільки зростає частка стабільних фінансових джерел у загальному обсязі.

Група коефіцієнтів ділової активності характеризує ефективність використання активів підприємства. Аналізуючи оборотність активів, бачимо, що ресурсовіддача має зменшувальну тенденцію, що свідчить про зменшення чистої виручки на гривню інвестованих коштів. За досліджуваний період ресурсовіддача знизилась на 37,3% з 0,66 до 0,42. Аналогічну динаміку має коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості, у 2016 році порівняно з 2015 роком він знизився на 29,4%. Це пов'язано зі зростанням кредиторської заборгованості на 8% і зменшенням чистої виручки на 23,7%. Хоча у 2016 році власний капітал і зріс на 14,2% його оборотність знизилась з 0,97 до 0,64, що на 33,2% менше ніж попереднього року. Але у даній групі є показник із позитивною динамікою, чиста виручка перевищує середню дебіторську заборгованість підприємства у 7,04 рази, що на 43,8% більше ніж у 2012 році (4,89).

Таблиця 2. Показники, що характеризують групові інтегральні показники фінансово-економічного стану для ПАТ "Мотор Січ"

Фінансові коефіцієнти		Роки				
№ п/п	Умовне позначення	2012	2013	2014	2015	2016
1	<i>K_{ЗФ}</i>	0,237	0,272	0,301	0,330	0,375
2	<i>K_{ОФ}</i>	0,148	0,148	0,167	0,140	0,158
3	<i>K_{МА}</i>	1,646	1,697	2,030	2,434	2,678
4	<i>F_{ОФ}</i>	1,939	1,894	2,055	2,377	1,637
Ім		0,578	0,599	0,677	0,720	0,714
5	<i>K_{ПЛ}</i>	2,805	3,262	2,784	2,786	3,211
6	<i>K_{ПЛЛ}</i>	1,008	1,105	0,972	0,790	0,896
7	<i>K_{АЛ}</i>	0,184	0,179	0,238	0,241	0,413
8	<i>Д/К</i>	0,084	0,134	0,198	0,143	0,141
Іл		0,375	0,543	0,598	0,525	0,640
9	<i>K_{ЗВОК}</i>	0,644	0,694	0,642	0,642	0,689
10	<i>K_М</i>	0,047	0,079	0,133	0,135	0,187
11	<i>K_Л</i>	0,670	0,700	0,649	0,686	0,647
12	<i>K_{ФЛ}</i>	0,162	0,152	0,170	0,088	0,195
13	<i>K_{ФС}</i>	0,778	0,807	0,760	0,746	0,773
Іфс		0,302	0,343	0,373	0,329	0,417
14	<i>P</i>	0,6699	0,6505	0,6470	0,6663	0,4197
15	<i>K_{ЛЗ}</i>	4,8972	6,3900	4,6738	6,2362	7,0436
16	<i>K_{КЗ}</i>	3,0210	3,3730	2,6912	2,6213	1,8511
17	<i>K_{ОВК}</i>	0,9999	0,9287	0,9965	0,9717	0,6489
Іа		0,8036	0,8604	0,7643	0,8170	0,6218
18	<i>P_Л</i>	0,156	0,100	0,094	0,164	0,078
19	<i>P_{ВК}</i>	0,232	0,143	0,145	0,239	0,121
20	<i>P_{РП}</i>	1,713	1,708	1,639	1,485	1,573
21	<i>П_{ОК}</i>	6,425	10,003	10,629	6,105	12,790
22	<i>P_{ВФ}</i>	0,183	0,113	0,106	0,177	0,084
Ір		0,592	0,487	0,479	0,575	0,437

Джерело: розраховано автором на основі [9—10].

Управління підприємство на даний час є неефективним про, що свідчить зменшувальна тенденція показників рентабельності. Адже за досліджуваний період рентабельність капіталу, реалізованої продукції та виробничих фондів знизилась на 47,8%, 8,2% та 54,1% відповідно. Що свідчить про зменшення чистого прибутку на одиницю інвестованих коштів. А період окупності капіталу в 2016 році порівняно з 2015 роком зріс майже у два рази, що є негативним для підприємства. Це зростання пов'язано зі зменшенням чистого прибутку на 42,2%.

Проаналізувавши динаміку фінансових показників оцінимо групові інтегральні показники, які характеризують рівень фінансово-економічного стану. Інтеграль-

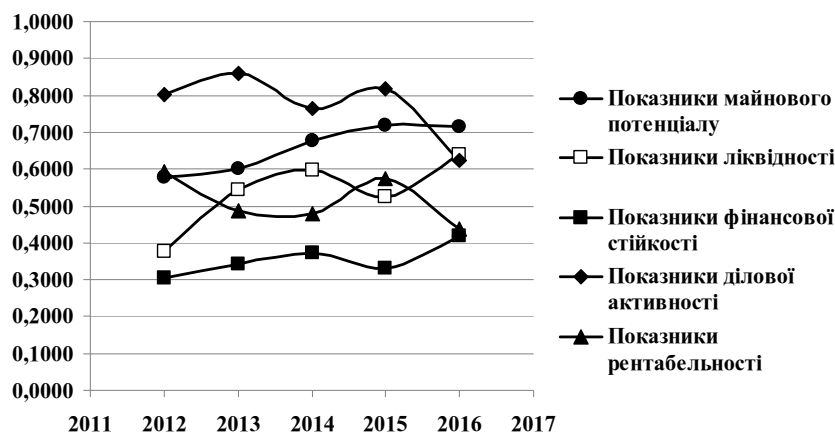

Рис. 2. Інтегральні показники за групами для ПАТ "Мотор Січ"

Джерело: побудовано автором.

Таблиця 3. Шкала бажаності Харрінгтона

Межі показника	Оцінка рівня інтегрального показника
[0; 0,2]	«дуже погано»
[0,2; 0,37]	«погано»
[0,37; 0,63]	«задовільно»
[0,63; 0,8]	«добре»
[0,8; 1]	«дуже добре»

Джерело: [12].

ний показник у кожній групі визначимо так:

$$I_i = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n x_i},$$

де n — кількість показників у i -тій групі; x_i — значення показника (за необхідності нормоване значення).

Нормування показників відбувається за максимальним значенням:

— для показників стимуляторів: $x_y^{norm} = \frac{x_{iy}}{x_{y(max)}}$;

— для показників дестимуляторів: $x_y^{norm} = \frac{x_{y(max)}}{x_{iy}}$.

Провівши усі необхідні розрахунки, отримуємо динаміку групових інтегральних показників, що характеризують фінансово-економічний стан підприємства (рис. 2) за останні п'ять років.

З рисунка 2 видно, що інтегральний показник фінансової стійкості є найнижчим, але він має зростаючу тенденцію. Так, у 2016 році порівняно з попереднім роком зріс на 26,5%, за рахунок зростання частки абсолютно ліквідних активів у власних обігових коштах на 37,8% та частки стабільних джерел фінансування у їх загальному обсязі на 3,7%. Інтегральний показник ділової активності за увесь досліджуваний період був найвищим, а у 2016 році він знизився майже на 24%, що свідчить про неефективне використання активів у поточному році. Це відбулося за рахунок зниження ресурсовіддачі на 37% та зменшення чистої виручки від реалізації продукції, що припадає на одиницю власного капіталу на 33,2%. Інтегральні показники ліквідності та майнового потенціалу мають зростаючу тенденцію. Інтегральний показник рівня ліквідності характеризує

ступінь збалансованості поточних зобов'язань та оборотних активів підприємства. Показник ліквідності у 2016 році порівняно з 2015 роком зріс на 21,8%, а порівняно з 2012 роком на 70,4%. Така динаміка пояснюється зростанням грошових коштів підприємства у 2016 році відносно 2015 року на 84,4%. Інтегральний показник майнового потенціалу у 2016 році залишився майже на тому ж рівні, що і в попередньому періоді (знизився на 0,8%). Інтегральний показник рентабельності у 2016 році порівняно з 2015 роком знизився на 24%, за рахунок зниження рентабельності активів на 52,3%, рентабельності виробничих фондів на 52,8% та рентабельності власного капіталу на 49,4%.

Інтегральний показник розвитку фінансово-економічного стану підприємства розраховуємо наступним чином:

$$I_{FES} = \sum_{j=1}^n I_i \cdot w_i, I_{FES} [0,1],$$

де I_{FES} — загальний інтегральний показник; I_i — груповий інтегральний показник i -тої групи фінансових показників; w_i — вагові коефіцієнти кожної групи фінансових показників.

Рівень вагомості кожної групи показників зазвичай визначається експертним методом. Вагомість груп показників може відрізнятися в залежності від виду діяльності підприємства. У даній роботі для визначення вагових коефіцієнтів автор скористався методом аналізу ієрархії Т. Сааті, що чисельно оцінюються за певною шкалою, яку наведено в [11].

Для аналізу отриманих результатів рівня інтегрального показника фінансово-економічного стану використаємо шкалу бажаності Харрінгтона, що наведена у таблиці 3.

Загальну тенденцію інтегрального показника фінансово-економічного стану ПАТ "Мотор Січ" подано на рисунку 3.

Як видно з рис. 3 динаміка інтегрального показника до 2015 року мала зростаючу тенденцію, у середньому щороку він зростав на 3,6%. А у 2016 році спостерігаємо різке зниження досліджуваного показника на 4,7%. Така динаміка свідчить про недостатньо ефективно управління підприємством. Інтегральний показник за досліджуваний період коливається в межах від 0,52 до 0,58, що характеризує

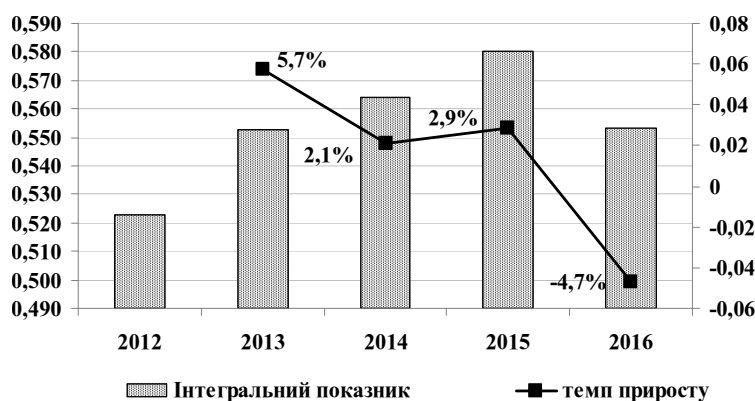

Рис. 3. Динаміка загального інтегрального показника фінансово-економічного стану

Джерело: побудовано автором.

задовільний рівень фінансово-економічного стану досліджуваного підприємства.

ВИСНОВКИ

Отже, підводячи підсумки щодо рівня інтегрально-го показника фінансово-економічного стану варто зазначити, що він є задовільним. Хоча ПАТ "Мотор Січ" і має досить потужний виробничий потенціал та є ряд причин, що стримують його розвиток. Для підвищення рівня інтегрального показника керівництву підприємства варто активізувати роботу щодо оновлення виробничих фондів, а це в свою чергу дасть можливість підприємству збільшити обсяги виробництва та знизити собівартість продукції, що випускається. Такі дії сприятимуть зростанню фондовіддачі та збільшенню прибутку та відповідно чистої виручки підприємства. Перспективою дослідження є розробка рефлексивного підходу [13] щодо покращення показників фінансово-економічного стану промислових підприємств.

Література:

1. Куцик В.І., Борисенко Н.В. Суть і аналіз фінансово-економічного стану підприємства в сучасних умовах. Науковий вісник НЛТУ України. — 2009. — Вип. 19. 13. — С. 274—277. URL: <https://cyberleninka.ru/article/v/sut-i-analiz-finansovo-ekonomichnogo-stanu-pidpriemstva-v-suchasnih-umovah> (дата звернення: 01.02.2018).
2. Семенов Г.А., Ярошевська О.В. Діагностика фінансово-економічного стану підприємства. Вісник економічної науки України. — 2011. — № 1. — С. 136—141. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/45786/28-Semenov.pdf?sequence=1>
3. Груб'як С.В. Аналіз фінансово-економічного стану промислового підприємства. Глобальні та національні проблеми економіки. — 2015. — № 3. — С. 268—271. URL: <http://global-national.in.ua/archive/3-2015/56.pdf>
4. Ларікова Т.В. Особливості розрахунку інтегральної оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання. Науковий вісник Херсонського державного університету. — 2014. — № 1. — С. 228—233. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_06/56.pdf
5. Орехова К.В., Ткаченко О.С. Методика інтегральної оцінки фінансового стану підприємства. URL: [file:///C:/Users/%D0%92%D0%B8%D1%82%D0%B0/Downloads/Pib_2004_3_3_53%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/%D0%92%D0%B8%D1%82%D0%B0/Downloads/Pib_2004_3_3_53%20(1).pdf)
6. Галушка В. Використання динамічного підходу в оцінці фінансово-економічного стану суб'єктів господарювання. Схід. — 2009. — № 5 (96). — С. 30—33. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/20933>
7. Фещенко О.П. Розрахунок показників фінансового стану господарських товариств з урахуванням нових форм звітності. Бізнес Інформ. — 2015. — № 2. — С. 229-236. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_-2015_2_39
8. Хмелевський С.М. Зміна алгоритмів розрахунку фінансово-економічних показників. Вісник Чернігівського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. — 2014. — № 2 (74). — С. 179—186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vcndtue_2014_2_26
9. База даних "Сміда". URL: <http://smida.gov.ua>
10. Офіційний сайт ПАТ "Мотор Січ". URL: <http://www.motorsich.com>
11. Метод аналізу ієрархії Т. Саати. URL: http://stud.com.ua/25063/menedzhment/metod_analizu_iyerarhiy_saati
12. Harrington E.C. The Desirability Function / E.C. Harrington // Industrial quality control. — 1965. — № 21. — P. 494—498.
13. Кучерова Г.Ю. Антикризисное управление машинобудівним підприємством на засадах рефлексії / Г.Ю. Кучерова // Інституціональний вектор економічного розвитку / Institutional Vector of Economic Development: збірник наукових праць. МІДМУ "КПУ". — Вип. 8 (1). — Мелітополь: Вид-во КПУ, 2015. — С. 145—154.

References:

1. Kutsyk, V.I. and Borysenko, N.V. (2009), "The essence and analysis of the financial and economic state of the enterprise in modern conditions", *Naukovyj visnyk NLTU Ukraine*, vol. 19.13, pp. 274—277.
 2. Semenov, H.A. and Yaroshevs'ka, O.V. (2011), "Diagnostics of the financial and economic condition of the enterprise", *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy*, vol. 1, pp. 136—141.
 3. Hrub'iak, S.V. (2015), "Analysis of the financial and economic state of the industrial enterprise", *Hlobal'ni ta natsional'ni problemy ekonomiky*, vol. 3, pp. 268—271.
 4. Larikova, T.V. (2014), "Features of the calculation of the integrated assessment of the financial condition of economic entities", *Naukovyj visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu*, vol. 1, pp. 228—233.
 5. Oriekhova, K.V. and Tkachenko, O.S. (2004), "The method of an integrated assessment of the financial condition of the enterprise", *Pravo i Bezpeka*, vol. 3, no. 3, pp. 180—184.
 6. Halushka, V.V (2009), "Use of a dynamic approach in assessing the financial and economic position of economic entities", *Skhid*, vol. 5 (96), pp. 30—33.
 7. Feschenko, O.P. (2015), "Calculation of indicators of financial condition of economic partnerships taking into account new forms of reporting", *Biznesinform*, vol. 2, pp. 229—236.
 8. Khmelevs'kyj, S.M. (2014), "Changing algorithms for calculating financial and economic indicators", *Visnyk Chernihivs'koho derzhavnoho tekhnolohichnoho universytetu. Serii: Ekonomichni nauky*, vol. 2 (74), pp. 179—186.
 9. Smida (2018), available at: <http://smida.gov.ua> (Accessed 10 May 2018).
 10. PAT "Motor Sich" (2018), available at: <http://www.motorsich.com> (Accessed 10 May 2018).
 11. stud.com.ua (2018), "Method of analysis of the hierarchy of T. Saati", available at: http://stud.com.ua/25063/menedzhment/metod_analizu_iyerarhiy_saati (Accessed 10 May 2018).
 12. Harrington, E.C. (1965), "The Desirability Function", *Industrial quality control*, vol. 21, pp. 494—498.
 13. Kucherova, H.Yu. (2015), "Anti-crisis management of machine-building enterprise on the basis of reflection", *Institutional Vector of Economic Development*, vol. 8 (1), pp. 145—154.
- Стаття надійшла до редакції 24.05.2018 р.*